

Sygn. akt III U 189/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 czerwca 2013r. w Suwałkach

sprawy **M. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wcześniejszą emeryturę

w związku z odwołaniem M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 30 stycznia 2013 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. P. prawo do emerytury od dnia 22 listopada 2012r.

Sygn. akt III U 189/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 30.01.2013r. odmówił M. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił przyznania M. P. prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował on 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 8 lat, 7 miesięcy i 16 dni.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania, Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe w ilości 29 lat, 2 miesięcy i 27 dni, zaś nieskładkowe w ilości 1 roku, 1 miesiąca i 9 dni.

Zakład wskazał również, że nie uwzględnił okresu od 17.12.1984r. do 31.03.1991r. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w Spółdzielni (...) w S., ponieważ w tym okresie M. P. pracował na stanowisku mechanika – w przedłożonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach (nieformalnym) nie wymienia się tego okresu jako pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji M. P. nie zgadzając się ze stanowiskiem organu rentowego wniósł o przesłuchanie zawnioskowanych świadków na okoliczności ustalenia okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji. Wskazał też, że M. P. urodził się (...), wniosek o emeryturę złożył dnia 22.11.2012r. i nie jest członkiem OFE (wniosek – k. 2 akt).

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Odwołujący się M. P. urodził się (...)

Zgodnie z art. 184 ust. 1 w brzmieniu od 1.01.2013r., powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są, jak wskazał odwołujący się, przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia. Zważywszy zaś na cały zebrany w sprawie materiał dowodowy i argumenty zaprezentowane przez odwołującego się, uznać należało, że ma on również co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jak wynika natomiast z orzecznictwa Sądu Najwyższego (czego potwierdzeniem jest choćby wyrok z dnia 2.02.1996r., II.URN.3/95, Lex 24774), akceptowanego przez całe orzecznictwo, w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Tymczasem z dokumentacji akt osobowych odwołującego się i zeznań zawnioskowanych świadków wynika, że odwołujący się nie tylko w okresie czasu od 17.12.1984r. do 31.03.1991r. w Spółdzielni (...) w S. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Przyjąć bowiem należało, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy odwołujący się pracował również w okresie czasu od 8.08.1968r. do 3.04.1975r. w Zakładzie (...) w W.. Uznanie zresztą pracy odwołującego się w szczególnych warunkach w (...) w S. od 17.12.1984r. do 31.03.1991r. nie byłoby wystarczające dla przyznania emerytury. Odwołujący się nie miałby przecież pełnych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wątpliwe byłoby natomiast uznanie pracy odwołującego się od 1.04.1991r. do 1.01.1999r. w Spółdzielni (...) w S. jako wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący się wskazał w toku postępowania, że domaga się uznania 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykazanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przedstawił na okoliczność spełnienia wszystkich warunków do przyznania emerytury świadectwo pracy za okres zatrudnienia od 8.08.1968r. do 3.04.1975r. w Zakładzie (...) w W.. Obowiązkiem więc organu rentowego, a tym samym i sądu było rozważenie czy w tym okresie czasu pracował on w szczególnych warunkach dających prawo do wcześniejszej emerytury. W obliczu tymczasem twierdzeń odwołującego się i jego akt osobowych z okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w W. uznać należało, że pracował on w tym Zakładzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Jednoznacznie bowiem z akt osobowych odwołującego się wynika, iż od 8.08.1968r. do 15.07.1973r. pracował on najpierw przez krótki okres czasu jako pomocnik elektromontera, a następnie jako elektromonter urządzeń elektroenergetycznych, natomiast od 16.07.1973r. do 3.04.1975r. w transporcie jako kierowca samochodów ciężarowych. Tak na pierwszy okres jak i na drugi okres pracy w aktach osobowych znajdują się angaże i pisma adresowane do odwołującego się jako elektromontera na budowach stacyjnych, a później kierowcy samochodów ciężarowych. Szczególnie istotne są pisma z dnia 19.07.1975r. i z dnia 7.08.1974r. Pierwsze mówi, że przychylając się do prośby obywatela przenosimy go z dniem 16.07.1973r. z pracy na budowach stacyjnych do pracy w dziale transportu w charakterze kierowcy. Drugie zaś stwierdza, że obywatel P. M. jest zatrudniony u nas w charakterze kierowcy. Od początku swojej pracy do chwili obecnej zatrudniony jest na różnych samochodach ciężarowych jak S., G., S. w.itp.

Bez potrzeby więc było wnioskowanie świadków na te okoliczności, których – jak twierdził odwołujący się (w czym należało dać mu wiarę) – po tylu latach nie byłby w stanie ustalić. Bez potrzeby też byłaby w tym względzie i opinia biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Oczywistym bowiem jest, że wszelkie prace przy montażu i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach. Tak bowiem wynika z Działu II Wykazu A wskazanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Zaliczone więc są do prac wykonywanych w szczególnych warunkach nie tylko prace samego elektromontera urządzeń elektroenergetycznych ale i jego pomocnika. Natomiast prace kierowców samochodów ciężarowych wskazane są jako prace wykonywane w szczególnych warunkach w Dziale VIII pod pozycją 2 Wykazu A powołanego rozporządzenia Rady Ministrów czyli w dziale dotyczącym transportu, a w takim dziale w Zakładzie (...) w W. odwołujący się od 16.07.1973r. pracował.

Uznać więc odwołującemu się należało z tytułu zatrudnienia w (...) w W. 6 lat, 7 miesięcy i 25 dni pracy w szczególnych warunkach. Z zaliczonym więc przez organ rentowy okresem pracy w szczególnych warunkach będzie miał łącznie 15 lat, 3 miesiące i 11 dni takiej pracy. Tym samym uznać należało, że odwołujący się spełnił wszystkie warunki do otrzymania wcześniejszej emerytury. Wprawdzie w okresie zatrudnienia w (...) odwołujący się odbywał zasadniczą służbę wojskową, jednakże jak wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.04.2006r., III UK 5/06 (Lex 244005, OSNP 2007/7-8/108), okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t. jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Tak samo wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 20.09.2012r., III AUa 1468/12 (Lex 1220486). Odwołujący się tymczasem, po zwolnieniu go w dniu 12.04.1973r. z odbywania zasadniczej służby wojskowej, w dniu 4.05.1973r. powrócił do pracy w Zakładzie (...) w W., a więc w wymaganym 30-dniowym ustawowym terminie od zwolnienia z odbywania zasadniczej służby wojskowej (art. 106 ust. 1 w treści wówczas obowiązującej ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – Dz. U. z 1967r., Nr 44, poz. 220 ze zm.).

Bez potrzeby więc jest rozważanie czy dowołujący się pracował jeszcze w szczególnych warunkach w okresie czasu od 17.12.1984r. do 31.03.1991r. w Spółdzielni (...) w S. jako mechanik oraz od 1.04.1991r. do 1.01.1999r. w Spółdzielni (...)w S. jako konserwator i kierowca. Mając jednak na uwadze zeznania świadków O. S. i S. K. stwierdzić należy, że odwołujący się pracował w okresie czasu od 17.12.1984r. do 31.03.1991r. w Spółdzielni (...) w S. w szczególnych warunkach, gdyż jako mechanik w kanałach. Taka praca jako wykonywana w szczególnych warunkach wskazana jest zaś w Dziale XIV pod pozycją 16 Wykazu A powołanego rozporządzenia Rady Ministrów. Świadkowie bowiem jednoznacznie stwierdzili, że odwołujący się przy naprawie pojazdów pracował w kanałach przy naprawach podwozia, zwłaszcza przy naprawie resorów. Do naprawy silników byli mianowicie przydzieleni inni pracownicy czyli mechanik silników i elektryk. W bezpośrednim zaś przesłuchaniu sąd nie znalazł przyczyn aby odmówić wiary tym zeznaniom. Wiedzieli oni o takiej pracy w ich zakładzie pracy, gdyż razem pracowali z odwołującym się, a O. S. był dyrektorem w tej Spółdzielni.

Odnośnie pracy odwołującego się w Spółdzielni (...)to trudno byłoby ją uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach, gdyż odwołujący się będąc w niej konserwatorem wykonywał różne prace. Różne też prace nie związane z pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach odwołujący się wykonywał w tej Spółdzielni będąc na etacie kierowcy. Wynika to zwłaszcza z zeznań J. K., który wskazał, że odwołujący się był zawsze brany do różnych prac jak zachodziła taka potrzeba, na przykład do ładowania, do prac jako palacz CO i pracy kierowcy samochodu dostawczego Ż.. Podobnie też i wynika z zeznań świadka M. K., zwłaszcza w zakresie tego, że odwołujący się zawsze jeździł jak była taka potrzeba samochodem Ż. i uczestniczył w pracach porządkowych i naprawczych, w tym przy usuwaniu różnych awarii. Nie mógł więc wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy kierowcy samochodu ciężarowego i ciągnika w transporcie bądź przy wywozie nieczystości.

Mając jednak na uwadze, że odwołujący się z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w W. i zaliczonym przez organ rentowy okresem pracy w szczególnych warunkach w Spółdzielni (...), ma łącznie 15 lat pracy w szczególnych warunkach i spełnia pozostałe warunki do otrzymania wcześniejszej emerytury, taką mu należało przyznać z dniem 22.11.2012r., a więc z dniem złożenia wniosku o to prawo.

Stąd Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.

PW/bd